

I A R N A

Geroase și lungi erau iernile de odinioară, din copilăria noastră; dar ce zile senine, ce frumusețe, ce soare strălucitor pe bolta cerului albastru! De ceată, de cer posomorît, de umezeală și de nori, nici că era vorba!... Frig și soare trei luni în sir...

Dela Sfântul Niculae începea să viscolească; crivățul sufla cu putere, aruncându-se năpraznic peste munți și văi, peste tot ce se întăricea în cale, aprig, șuerând, dând năvala cu furie, primejdind orice adăpost. Și vai de bietul călător nevoiaș silit să iasă din casă, să dea piept cu vrăjmașul de vânt, care-i tăia răsuflarea, spulbera zăpada de l-orbea și l-ametea de nu mai știa bietul creștin încotro s-o apuce, mulțumit dacă gerul nu-l întepenea pe loc!...

Mama nu ne da voie să ieşim din casă când sufla crivățul, cu toate că eram deprinși să ne coborâm în curte pe ori și ce vreme, dar noi, furișându-ne pe scara din dos, vream să ne dăm seama de ce oamenii umblau încovoiat și când ar fi luptat din greu, întâmpinăți de o nevăzută împotrivire, de ce câinii aveau blana sbârlită și coada între picioare.

Dar iute, sătui de ger, ne înapoiam la gura sobei, în care focul își cânta cântecul, șuerând, trosnind, pocnind, luându-se la întrecere cu vântul de afară, pe când flacările roșii ca para ce mistuiau buștenii din vatră, se înălțau luminând odaia, iar noi ghemuiți stam și ascultam tainele focului și povestile bătrânei baba Sia, care cu mătăniile în mâna, se ivea din întuneric venind spre noi.

Afară, zăpada spulberată de vânt nu se aşeza, dusă de ici colo, întroienindu-se în valuri lungi și grămezi netede, iar pe alocuri pământul rămânea negru, înghețat, ca inima omului pizmaș și rău.

După o noapte, două, viscolul se potolea; ningea acum domol ca și când din cer toți fulgii de zăpadă să ar fi strecurat, cernuți printre un ciur uriaș, ținut — aşa credeam eu, — de mâini îngerești orânduite la această slujbă.

Căci zăpada era pentru noi o mare taină, o nesfârșită bucurie, așteptată cu nerăbdare, premergătoare a Sfintelor Sărbători ale Crăciunului și a Nașterii Domnului nostru Isus Christos.

Și ningea, ningea mereu!... Ce tacere, ce singurătate!... Noaptea se cobora tiptil, nu se mai zărea afară nici măcar licăritul felinarului din curte.

Ne culcam nerăbdători să prindem ziua de mâine și ne fura somnul fără să știm de vegheam, sau visam...

A doua zi dimineața, ne trezeam în auzul rânitului zăpezii, pe care oamenii curții cu lopeți late de lemn o înlăturau de pe lângă casă, făcând poteci înguste pe la toate ușile, la bucătărie, la cotețe, la grajd, până ajungeau la poarta mare, care da în strada Notagiu, unde croiau o parte largă pentru sanie.

Cum făceam ochi ne repezeam la fereastră să vedem ce e pe afară. Dar ferestrele nu mai erau străvezii!...

... De-a lungul nopții, gerul le prefăcuse într'o perdea opacă și cu isvoade felurite, prin care ochiul nu mai putea străbate. Ne miram, ne minunam de giuvaerele ce se iviseră pe greamuri, flori mărunte și delicate, foițe subțiri, frunzișoare crestate ca ale ferigelor, steluțe sclipitoare pe care, fără milă, nerăbdători, le abuream suflând pe ele, le sgâriam cu unghia, le ștergeam desființându-le frumusețea, în graba și dorința noastră de a căta afară, cum din întuneric se iveau zorile și Răsăritul...

Răsăritul... văzutul-ați vreodată voi dela orașe, când zăpada albă acoperă pământul cu veșmântul ocrotitor, când gerul străjerul, stă încă la pândă?

Printre pomi, vedeam în zare, nu încă soarele, dar un cer conabiu, ce se înflăcăra ca jăratecul, pe care se profilau brazii verzi, simbol al eternității, — și copacii înghețați, întepeniți, cu crengile uscate, ca morți, care trosniseră noaptea de ger, de nuști mai venea a crede că aevea primăvara și va înlătura și le va da podoaba frunzelor!...

Dar deodată, globul strălucitor al soarelui se ivea ridicându-se pe orizont, sorbea întunericul ce mai plutea îndărătnic prin văzduh, și se înălța cuceritor și victorios pe bolta cerului dându-i lumină, săge, tând cu razele lui zăpada înghețată.

Văpaia din care se desprinsese, se destrăma în lungi fâșii roșietice, pe alocuri fragede ca foaia răsului, trâmba colorată ce se desfășurase brăzdând bolta cerească cu năframe albe, cu brânișoare ce și încropeau fețele printre care se zărea cerul turchieze, verzui pe care plutea ușor ca puful, nori străvezii rumeni, aripioare de heruvimi ce se împrăștiau și se ridicau tot mai sus, mânați agale de o suflare lăuntrică.

Zăpada acoperea priveliștea, învelind pământul sub pătura și albă neprihănătă, ce strălucea acum sub razele soarelui, ca presărată de mii de diamante sclipitoare.

Cu cojoacele pe noi, cu căciulele în cap, ne repezeam afară, nerăbdători să ne jucăm, să pipăim zăpada, să ne asvârlim într'însa, să primim minunata schimbare ce se făcuse în priveliștea noastră obișnuită.

Nedumeriți, ne miram să vedem pe alocuri zăpada vânătă, și o luam în mâna spre a ne încredința că nu era zăpadă albastră căzută din cer cu tot dinadinsul, ci numai umbrele norilor trecători, ce o înfățișau astfel ochilor noștri.

Gerul ne mușca obrajii, și îmbujora, ne cam începenea bărbia, ne încrățea gura când dam glas să adunăm câinii, care nebuni de bucurie la sosirea noastră, săreau pe noi, ne punea labele pe umeri, ne linșeau vrând nevrând, ne trânteau în zăpadă și se rostogoleau cu noi, căci nu ne văzuseră de mai multe zile.

Iar dacă râdeam de bucuria lor, ei lătrau cât și ținea gura, neastămpărați și împreună făceam larmă mare.

Lică fluera, dar avea și un chiot al lui, cântat cu glas ascuțit, ca acela al surugiilor când își îndemnau caii « hi, hi... hiiii... », se auzea de departe și de departe veneau toți câinii în grabă la noi... Numai Dragon, marele nostru Saint Bernard, negru corb cu blana lungă și lățoasă nu pricepea sburdălnicia noastră; sta mai în lături, privindu-ne serios, gata de s'ar fi întâmplat ceva, să ne vie în ajutor arătându-ne însușirile lui: să scape viața vreunui copil, sau a unui om înzăpezit.

Soarele în ceruri strălucea, dar cu toate razele lui tot soare cu dinți era, și Lică glumețul, mă îndemna să mă uit țintă sus la El, ca să-i descoper colții...

E de netăgăduit că zăpada aduce copiilor, lighioanelor și chiar oamenilor mari, un fel de beție, de bucurie, de exaltare.

De câini nici nu mai vorbesc, dar chiar caii păreau înviorați: nechezau, spulberau zăpada svârlind-o cu copitele, își scuturau coamele și vizitiul abia îi mai stăpânea în ham... Cum simțeau că se urcă cineva în sanie, porneau în goana mare, fără să fie atinși sau îndemnați de bici.

Tata, cu tot gerul, pornea călare în fiecare zi, disdedimineață, la Spitalul Militar, apoi se înapoia acasă, schimba uniforma, se îmbrăca în haine civile, îmbuca ceva, pela $9\frac{1}{2}$ pleca din nou la Eforia Spitalelor într'o sanie îngustă, înhămată cu un cal voinic prins între ulube, sărea repede în sanie, în care d'abea încăpea cu șuba lui cea mare.

Sania ieșea din curte, o lua la dreapta prin strada Notagiu, pe părția croită de mahalagii, și înainta între două maldăre de zăpadă, până la podul Sf. Elefterie. Pe acolo viscolul nu se deslănțuise ca pe la Cotroceni, casele din Știrbei Vodă țineau ceva adăpost și puteai înainta fără stavilă până la Eforia Spitalelor, care se afla pe unde e azi B-dul Brătianu, aproape de statue.

Cum pleca tata, măicuța ne îmbrățișa, ne povătuia să nu facem prea multe nebunii și se îndrepta și ea spre Azil, să vadă de gospodăria și îngrijirile ce le dădea orfanelor, a căror sarcină o luase singură din pornirea sufletului ei atât de iubitor și de milostiv.

Noi rămâneam singuri acasă, cam de capul nostru, căci guvernanta germană ne păzea de dincolo de geamlâc, temându-se de frig. Oamenii curții, și, pe atunci erau mulți în slujba noastră, ca să ne facă o bucurie, ridicaseră în fața casei o movilă de zăpadă mare și înaltă, pe sub care scobiseră o vizuină așternută cu paie, pentru culcușul câinilor.

Zăpada pe care o îngărmădeau, o băteau cu lopata ca să o învârtoșeze și, cu toate că movila ni se părea pe atunci un adevărat munte, tot trebue să fi fost înaltă și largă la temelie, deoarece ne puteam să dintr-o parte cu târliuță, pe un drumușor îngust croit până sus pe flancul movilei, ca să ne dăm drumul în partea opusă pe un povârnis care ne ducea repede la vale, pe un șes pregătit de dragostea și hărnicia oamenilor noștri.

Nesătui de joc, ne urcam și iară ne coboram împiedecați adesea de câinii care ne stricau rostul; Lică cu biciul în mână, un biciu cu mânelerul scurt de lemn, împodobit cu crestături și ciucuri, cu sfârcul lung împletit din șuvițe de piele, înlătura căteii, alungându-i, râzând și chiind de răsună curtea.

Sus pe munte, se așeza pe târliuță, cu mine în fața lui, sau altă dată în spate, gata să i stau în cărcă, și cădeam adesea în zăpadă dacă Lică cărnea greșit, iar câinii tăbărau pe noi!

Într-o parte a curții, rămânea un drum liber pe care venea sania noastră dela grajdul din dos.

Tot pe acel drum, pe dinaintea casei, trecea adesea, dacă nu zilnic, într-o sanie frumoasă ca din basme, mica, gingașă și mult iubită noastră principesa Maria, cu guvernanta și engleză, și Domnitorul Carol, singur, sau cu Elisabeta Doamna, care nu se foloseau de șoseaua Coștrocenilor ce ducea dela oraș la Palatul din deal, ci se cobora direct prin aleea de sălcii și de plopi, care despărțea parcul palatului de al nostru și de drumul ce venea dela Azil.

Cât ne bucuram când să vedeam trecând și cu ce zâmbete iubitoare răspundeau saluturilor noastre!...

Frumos era la Cotroceni pe atunci; liniște, aer curat și priveliști ca la țară... Zăpada albă cât prindeai cu ochii, parcă îți însemna inima, pomi împovărați cu țurțuri străvezii ce atârnau ca mici stalactite, alții cu crengile pufoase cu un pospăi de zăpadă atât de ușurel că lăi fi putut sufla ca fulgul și încă mulți împodobiți ca de pene lungi de struț, aninate ușor, nu știi prin ce minune...

Nicio cărare, niciun drum pe care să vezi pământul negru, sine de tramvai, urme de trăsuri sau camioane. Dar nu trebuie să uit că una din bucuriile noastre era să putem chema în curte pe salepgiu, care din zori de zi cutreiera mahalaua strigând: «salep, salep».

— «Salep, salep!» — Cine își mai amintește azi de acest strigăt al vânzătorului care trecea având în spinare un fel de samovar, prin ciocul lung al căruia se scurgea băutura fierbinte, când salepgiul se pleca șoldiu într'o parte.

Salepul se făcea din bulbii mai multor soiuri de orhidee care cresc în Asia Mică, Turcia și chiar la noi în țară. Aceste rădăcini, uscate, pisate, opărite cu apă îndulcită cu miere, dădeau o băutură sănătoasă, gustoasă și mult prețuită de cei nevoiți să stea afară pe ger.

— «Salep, salep!» psalmodia salepgiul cu glas tângitor și tărăganat... Mai târziu pe zăpada albă colilie, alunecau săniile, de trecerea căroră nu prindeai de veste decât prin zăngănitul clopoțeilor dela gâtul cailor, împrejurul căroră erau cusuți pe o curea, atârnând ca șiraguri de mărgele.

Mulți clopoței rotunzi ca merisoarele, aveau sunet argintiu, căci de argint erau, alții lungueți de aramă cu limbă puternică sunau mai tare...

Multe sănii boierești aveau în față cocoșați pe ochelarii de pe oîște, un clopot geamăn, împodobit cu cozi de cai vopsite în roșu și albastru, apoi o plasă mare pescărească, ce pornea dela capul cailor și se prindea la răscruce, spre a feri pe cei din sanie de zăpada ce asvârleau cu copiștele telegarii cari goneau în trap mare.

Vizitiul, îmbrăcat în haine de catifea civită, cu brâu de mătase stacojie după placul stăpânului, cerulie sau galbenă, cu căciulă mare

I a r n a

Desen de St. Constantinescu

turtită ca o tingire, sta în picioare în față drept și falnic, cu hățurile întinse în mâna, iar Doamnele gingășe din sanie, care mai de care mai gătite și mai fudule de blănilor scumpe ce le purtau, aveau manșoane mari ca olanele de sobă, în care își ascundeau nu numai mâinile, dar și brațele.

Glumețe râdeau, vorbeau cu veselie prietenului care sta în picioare pe laviță din dosul saniei, și care, plecându-se spre ele, le spunea snoave sau le făcea curte, și cu toții se bucurau de tinerețele lor.

Birjarii muscali, cu cai negri de toată frumusețea, cu cozile lungi până în pământ, se luau la întrecere cu săniile boierești, aşa că pe șoseaua Kisselleff erau adevărate curse de cai și concursuri de frumusețe în zângănitul clopoțelor, — râsetele și glumele dela o sanie la alta nu încetau până în amurg.

Noi mergeam rar la șosea, aveam tot parcul nostru și al palatului, ca să ne plimbăm, apoi altă desfătare, plăcerea de a ne da pe ghiață și de a patina!...

Tata ne cumpărase patine dela Travizani, căci la Cotroceni înainte de canalizarea Dâmboviței, erau zmârcuri, mlaștini și multe lacuri pe unde sunt azi case și străzi.

Mai lucios și mai adăpostit era lacul aproape de casă și cel din mijlocul grădinii botanice, azi parcul palatului Cotroceni.

Un lac rotund împrejmuit pe mal cu un gard viu de lemn cîinesc și cu două rânduri de platani, din care mai trăiesc unii, și poate numai eu mai știu locul unde se află acest lac neted și curat vara, fără liniță, lucios ca o oglindă iarna.

Pe alte lacuri mai apropiate, veneau și copiii din mahala, care cu îndemânarea și dibăcia neamului nostru, își întocmiseră patine dintr-o scândură de o seamă cu talpa încălțămintei, în care însipseseră un os sau un fier lung ca un cuțit, imitând pe cât se poate fierul patinelor noastre, apoi întepeneau scândura legând-o de gheată cu curele și de multe ori ne lăsau în urmă, când ne luam la întrecere cu ei.

Tata, printre alte multe povești, ne istorisise legenda Sfântului Niculae, care trăise în timpul Împăratului Constantin cel Mare.

Niculae era un copil cuminte, creștin, milostiv și credincios; fusese persecutat în vremea Împăratului Dioclețian, ajunsese Episcop al orașului Myra din Asia Mică și se sfârșise din viață pe la anul 400.

Ocrotitor al copiilor, pe care atât îi iubea, încât, dacă află despre nenorocirile lor, făcea minuni scăpânduși de toate relele.

Iacă legenda pe care am potrivit-o în limba noastră, după legenda franceză din Evul Mediu:

Dela câmp pe însurat
Trei copii veneau spre sat.

Nori negri se adunau,
Copiii se spăimântau.

Casă frumoasă zăreau,
Spre ea iute purcedeau.

Bătură la ușa mare!
— «Măcelare, măcelare,

N'ai loc să ne găzduești,
Pe toți trei să ne primești?»

— « Ba cum nu, poftiți intrați
Și 'n liniște vă culcați. »

Dar cu mareași cuțit
Măcelarul i-a snopit.

Bucătele i-a tăiat,
În putină i-a băgat,

Cu sare i'a aşezat,
Cu pietre i'a înfundat.

Şapte ani în şir au stat,
De copii nu s'a aflat...

Sosi Sfântul Niculai
Îmbrăcat în mândre străe.

Bătu drept la uşa mare:
— « Măcelare, măcelare,

N'ai loc să mi dai de culcare? »
— « Ba cum nu, şi de mâncare ».

— « Nu vreau nimic dela voi
Decât carne din butoi ».

Măcelarul pricepând,
Dădu dosul lăcrămând.

— « Măcelare, măcelare,
Nu fugi fără iertare,
« Făşti cruce, te pocăeşte
Domnul nu te osândeşte ».

Apoi Sfântul se rugă,
Mâna-i albă aşeză,

Pe butoiul astupat
Cu carne vie 'nfundat.

Un copil se ridică
Şi din gură cuvântă:

— « Încă aş mai fi dormit
Dacă nu, m'ai fi trezit »

Al doilea se ivi
Şi din somn aşa grăi:

— « Visam revărsat de zori
Şi o pajiste de flori ».

Al treilea se sculă,
Sfântuľ bine cuvântă! . . .

Seara deci, în ajunul zilei când se sărbătorea Sf. Niculae, noi ne puneam ghetele, câte odată mai multe perechi, în căminul deschis din salonaşul mamei, căci Sf. Niculae venea noaptea de aducea jucării copiilor care se puteau bucura de bunătăatile lui, dar și nueluše puse în unele ghete, mai numeroase decât trebuiau să fie, și care n'aveau ce căuta în vatră... că pe Sfântul nuł putea însela nimeni.

Acest obiceiu din ţările apusene, tata îl întemeiașe la noi, amintindu-și de copilaria lui din Franța, fericit de a găsi un prilej mai mult să ne bucure.

Pe unde venea Sfântul la noi? Pe coșul sobei? Se urca oare pe scara mare?... Ne țineam răsuflarea și l pândeam de după perdele să l vedem cum trece pe galeria cu geamlâc. Înainta nepripit, cu pași ușori și năbușiți, învesmântat într'o mantie mare, cu barba lungă până în brâu, cu mitră de mitropolit în cap, cu un toiag mare ca o cârjă de arhiereu în mâna și un sac mare în spinare...

Tata, căci el era Sfântul, trecea în salonaş, lăsa câteva jucării și cofeturi în ghetele noastre, svârlea la o parte pe cele ce nu se cuveneau acolo și de geaba așteptam, că nuł vedeam înapoinduse, ieșea pe altă ușă... Dar trebuia să ne culcăm, și numai a doua zi săream repede din pat ca să găsim darurile Sfântului, apoi treceam voioși în iatacul părinților, istorisindu-le minuñile chipelor așteptate.

Legenda Sfântului Nicolae

Desen de Maria C. Davila

Și ne îmbrățișam cu toții mulțumind lui Dumnezeu.

În sfârșit sosea și ajunul Crăciunului... Mare bucurie, pe care o împărtășeam cu toții. Mama de mult pregătise saci cu mere, nuci și covrigi, iară noi stam alături de dânsa, scumpa noastră măiculiță: Lilică la dreapta, eu la stânga ei, nerăbdători să împărțim altora din bogățiile noastre.

În tăcerea și liniștea amurgului, se auzeau de departe colindătorii... încă nițel și soseau la noi, treceau poarta mare deschisă vraște, căci îi aşteptam, și se opreau în fața scării.

Știau că vor fi primiți cu bucurie și belșug, ne cunoșteam cu toții.

Câți dintre ei nu fuseseră căutați și îngrijiți de tata și de mama noastră!?

Soseau cântând, cu steaua mare luminată, și la sfârșitul colindelor cântate, cereau după datină, în glumă, dar și cu amenințare:

Dă-mi un covrig, că mor de frig,
O nucă, că te dau cu capul de ulucă,
Un măr că te trag de păr...

Apoi, după ce li se împărțeau ce aveau de primit, mai cântau o colindă drept mulțumită, cântam și noi și se depărtau în întuneric, călăuziți de steaua care le arăta drumul...

Felinarul din curte sta înțepenit, chior, deabia dacă mai licărea, căci sus, pe bolta cerului, luna se arăta rece, sarbădă, bălae, și mii de stele scliptoare se iveau...

Ochii îngerilor ziceam noi, care își mișcau pleoapele și genele ca să ne facă semn de viață nouă, muritorilor de pe pământ, să știm că deși omul bun la suflet, darnic, îndatoritor și milostiv, acolo sus în ceruri îi va fi locașul de veci: ziua în Raiu, noaptea pe bolta cerească, suflete de oameni care iau ființă în fiecare stea, veghiati de luna dalbă care îi păzește, ca o mamă pe copiii săi.

Lună dalbă, argintie, eu în ceruri te-am aflat,
Lună dragă, cine știe câtă cale ai umblat?

Cum aş vrea să pot ca tine lumea a cutreera
Şi nevoia fiecărui din văzduh a cerceta!

Printre stele, lună plină, de sub nori senină ieşi
Şi reversi lumină lină pe meleaguri pământeşti.

Ochiul al cerului albastru, farmec bland făr de păcat,
Cine știe cu'a ta fire câtă lume'ai împăcat!...

P A Ş T E L E

Foste-ați vreodată să ascultați sfânta slujbă din Vinerea mare într'o biserică de sat?

Nici mie nu mi se întâmplase din frageda copilărie și poate nici nu va mai fi dat să am această mânăgiere de când pribegesc mereu printre străini.

Paștele cădea de timpuriu în anul acela. Pământul nu se desrobise încă de sub puterea frigului; zăpada se mai vedea pe ici pe colo și abia în mijlocul zilei, când soarele strălucea mai cald, se simția mișcând câte un gândăcel, se auzeau pasări ciripind. De flori, de verdeață, nici nu era vorbă și fetele abia putuseră aduce la biserică câțiva ghoiocei albi, răsăriți din stratul prea curatei ninsori din care îi adunaseră, și, înflorite de pe la ferestrele lor, niște mușcate roșii, care risipite pe trupul lui Isus de pe Sfântul Epitaf, păreau șiroaie de sânge curgând chiar din rânile Lui, deschise pentru mantuirea sufletelor noastre.

Pe înnoptate, cu toții mari și mici, ne îndrumarăm spre biserică, lăsând casa și curtea în paza cainilor, căci nimeni nu se îndura să lipsească în seara prohodului, Sfânta și dureroasa slujbă.

Încetul cu încetul, biserică se umplu; bătrâni cu plete albe înaintau spre strane, flăcăii în fața altarului, iar femeile în urma lor despărțite de bărbați după datină, se strânseseră una lângă alta în amvon până la ușa bisericii și multe rămăseseră în tindă, ba chiar afară, biserică fiind neîncăpătoare pentru atâta lume.

Preotul Ion cu barba albă, înalt, firav și istovit de post, părea unul din Apostolii lui Christos desprins de pe zidul bisericii; slujea cu evlavie în mijlocul norodului ce se ruga și se închina Domnului.

Când să ocolim biserică, urmând preotul cu Sfântul Epitaf și Crucea pe care sta răstignit Domnul nostru Isus Christos, ne oprirăm îngroziți de gemetele și bocetele ce se auzeau venind din întunerecul și singurătatea cimitirului, în care deodată se iviră umbre stranii, ce mișunau ca ieșite de sub lespezile mormintelor.

Lumânări aprinse ardeau în mâinile lor și le luminau înfățișarea și chipurile învăluite în naframe albe.

Ca niște năluci viețuitoare le zăream cum se strecuau umblând cu pași mărunti, trecând printre crucile de piatră la care se opreau încigând câte o lumânare: îngenunchiau, se ridicau, iară se pleau jelindu-se fără încetare împrejurul mormintelor, de care poate numai ele își mai amintea... Tămâiau bătrânele și chemau în gura mare, cu glas dureros și tângitor, sufletul răposaților care zăceau acolo și al căror răspuns îl cereau în zadar, căci nu l mai puteau afla niciodată!

În ulcele mici ardeau tămâie bătrânele, iar fumul miroitor se împăra și se înălța prin văzduh...

Cerul însă se posomorîse, se întunecă; luna se ascunse îmbrobodită sub nori călători, de sub grămadă cărora căuta în zadar să mai arunce câte o rază de lumină din privirea bălae. Valea, pădurea, păreau să se fi afundat într'un negru necunoscut...

Vaetele creșteau; umbrele bătrânelor se mișcau necontentit, stafii întrezările ce se boceau plecate pe pământul mut și nepăsător. Lacrimile curgeau pe față multora dintre noi, care îngropând pe Christos, plângneau din adâncul inimii îndurerate, pe morții cei pierduseră și care zăceau în alte morminte, departe, departe, lipsite de slujbă, de tămâie și de roua lacrimilor noastre.

Deodată, în tăcerea unei răscruci, nu se auzi decât un suspin care părea ieșit din inima nopții; bocetele care încetaseră, se înălțară mai

aprige, mai sfâșietoare în văzduh, — și, din pădurea din vale un urlet înfiorător le răspunse... Urlete de lupi, cum nu le mai auzisem!

Preoții intrau în biserică... În noaptea întunecoasă nu se mai zăreau decât flăcările lumânărilor; lupii însă urlau mereu cu toate că nu era lună, ca însăjătați de ceea ce se întâmpla în acea noapte sus în deal, în biserică satului, la slujba Prohodului din Vinerea Mare.

Luminile se stingeau una câte una, bătrânele nu se mai zăreau, nu se mai auzeau, încetaseră să plângă... numai flăcările lumânărilor noastre mai licăreau.

Și iată dece, de atunci, nu pot asculta slujba din Vinerea Mare, fără ca în inima mea, locaș închis al amintirilor trecutului, să nu răsune stranii și îngrozitoare urletele înfiorătoare ale lupilor nevăzuți.

Izvor, 1905.

C U P R I N S U L

	<u>Pag.</u>
Lilică	3
Câinii curții	10
Jocuri copilărești	14
Stafia	39
Paharul cu apă	20
Şerbetul de zăhăr ars	22
Păpuşa	25
Alvița	29
Hengherii	33
Tarbacul	36
O vară la Brebu	39
Culesul viilor	49
Iarna	57
Paștele	69

DIN PUBLICAȚIILE CASEI ȘCOALELOR

1. C. RĂDULESCU-MOTRU	<i>Vocația, factor hotărîtor în cultura popoarelor</i>	Lei 40
2. GR. TĂUȘAN	<i>Criterii și Evocări</i>	Lei 50
3. G. G. ANTONESCU	<i>Pestalozzi</i>	Lei 55
4. ION PETROVICI	<i>Viața și opera lui Kant</i>	Lei 70
5. DR. VASILE P. NICOLAU	<i>Fénelon, Monografie pedagogică</i>	Lei 52
6. TRAIAN BRATU	<i>Din înțelepciunea lui Goethe</i>	Lei 30
7. J. J. ROUSSEAU, trad. de GH. ADAMESCU	<i>Emil, Vol. I</i>	Lei 120
8. J. J. ROUSSEAU*, trad. de GH. ADAMESCU	<i>Emil, Vol. II.</i>	Lei 140
9. MIRCEA HEROVANU	<i>Călătorie în Univers</i>	Lei 80
10. ION CONEA	<i>Om și Natură</i>	Lei 50
11. HORIA TECULESCU	<i>V. Onițiu, Un educator deschizător de suflete și ziditor de idealuri</i>	Lei 70
12. EMANOIL BUCUTA	<i>Pictre de Vad</i>	Lei 85
13. CONSTANTIN KIRITESCU	<i>Jurnalul unei Comitive</i>	Lei 80
14. GR. TĂUȘAN	<i>Nuanțe filosofice</i>	Lei 50
15. I. PETROVICI	<i>Al doilea volum de Impresii din Italia</i>	Lei 100
16. A. BERGET, trad. de ING. ION C. FUNDĂTEANU	<i>Viața și moartea Globului</i>	Lei 50
17. EMANOIL BUCUTA	<i>Capra neagră</i>	Lei 80
18. PETRE V. HANEŞ	<i>Scriitorii Basarabeni, Vol. I</i>	Lei 65
19. T. VIANU	<i>Studii de filosofie și estetică</i>	Lei 50
20. GR. TĂUȘAN	<i>Filosofi români și străini</i>	Lei 55
21. ELENA FARAGO	<i>Intr'un cuib de rândunică</i>	Lei 25
22. N. MIHĂESCU	<i>Fragmente de critică literară</i>	Lei 80
23. AL. POPESCU TELEGA	<i>Lecturi românice</i>	Lei 65
24. I. A. BASSARABESCU	<i>Opere complete, Vol. I, Schițe și Nuvele</i>	Lei 80
25. ANDERSEN, traducere de NATALIA NEGRU	<i>Povestea vieții mele</i>	Lei 60
26. D. I. SUCHIANU	<i>Amica mea Europa</i>	Lei 65
27. MIHAI UTA	<i>Pascal</i>	Lei 65
28. VICTOR EFTIMIU	<i>Fum de fantome, Evocări</i>	Lei 80
29. BARBU THEODORESCU	<i>Manualul Bibliotecarului</i>	Lei 50
30. I. FUNDĂTEANU	<i>Problemele Atmosferei</i>	Lei 72
31. GH. VĂLSAN	<i>Pământul Românesc și frumuseștile lui</i>	Lei 60
32. N. PETRAȘCU	<i>Icoane de lumină</i>	Lei 80
33. ELENA MATASĂ	<i>Soare Răsare</i>	Lei 40
34. MIRCEA MANCAȘ	<i>Condiționarea psihologică a artei</i>	Lei 75

MONITORUL OFICIAL
ȘI IMPRIMERIILE STATULUI
IMPRIMERIA NAȚIONALĂ,
BUCUREȘTI 1940

C. 65.146.

Prețul Lei 40. —